

Factors Affecting Social Support the Quality of Life of the Elderly in Thepha Sub-District, Thepha District, Songkhla Province

Songporn Sounsanga¹, Pornnipla Plabpla², Samkhan Rojanathavorn³, Busakorn Pakdeepadit⁴,
and Bovonluck Sanohkham⁵

Rattana Bundit University, Thailand

E-mail: 66022042@rbac.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1622-8277>

E-mail: pornnipa_p@rbac.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-6071-3120>

E-mail: samkhan_r@rbac.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-3828-3036>

E-mail: busakorn_p@rbac.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2283-4380>

E-mail: bovonluck_s@rbac.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-5059-0680>

Received 30/08/2025

Revised 11/10/2025

Accepted 20/11/2025

Abstract

Background and Aims: Thailand is transitioning into an aging society. The government sector must adapt by developing services that promote the quality of life of the elderly. This study aimed to: (1) examine the levels of social support and quality of life among the elderly in Thepha Subdistrict Municipality, Thepha District, Songkhla Province; (2) compare the quality of life of the elderly classified by demographic factors; and (3) analyze the social support factors influencing the quality of life of the elderly in the study area.

Methodology: This research employed a quantitative approach. The sample consisted of 350 elderly individuals aged 60 years and over, residing in Thepha Subdistrict Municipality, selected through simple random sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.985. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and multiple regression analysis.

Results: The results showed that: (1) The overall level of social support perceived by the elderly was high. The emotional support dimension had the highest mean score, followed by informational support, while the tangible support dimension (material, financial, and services) had the lowest. The overall quality of life of the elderly was at a moderate level, with the highest mean in the social relationship domain and the lowest in the environmental domain. (2) Demographic factors such as gender, age, occupation, family living arrangements, and duration of illness significantly affected the quality of life at the 0.05 level. On the other hand, marital status, educational level, monthly income, savings, and debt status showed no significant difference. (3) Emotional support, informational support, and tangible support significantly influenced the quality of life of the elderly at the 0.05 level. These factors could predict 31.8% of the variance in the quality of life (Adjusted $R^2 = .318$).

Conclusion: The findings of this study provide guidelines for local administrative organizations to enhance social support mechanisms aimed at improving the quality of life of the elderly. Central to this approach is the development of financial literacy, including personal financial management and the provision of channels for financial assistance. Strengthening these aspects will enable the elderly to live a high-quality life.

Keywords: Social Support; Quality of Life; Elderly; Thepha Subdistrict Municipality

ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ทรงพร สอนสง่า¹, พรนิภา พลัฒา², สำคัญ โจนถาวร³, บุษกร ภักดีประดิษฐ์⁴ และบวรลักษณ์ เสนาะคำ⁵

มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ยุคที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ ภาครัฐต้องปรับตัวโดยพัฒนาการให้บริการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมและระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 2) เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จำแนกตามปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ และ 3) ศึกษาปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีการวิจัย: ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพา จำนวน 350 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านอารมณ์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ลักษณะการอยู่อาศัยในครอบครัว และระยะเวลาการเจ็บป่วย ในขณะที่สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออม และภาวะหนี้สินไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ 3) ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านแรงงาน สิ่งของ เงินทอง และบริการ โดยสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้คิดเป็นร้อยละ 31.8 (Adjusted $R^2 = .318$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: ผลวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนทางสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยเน้นที่การเสริมสร้างความรู้ในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล ช่องทางการช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ: แรงสนับสนุนทางสังคม; คุณภาพชีวิต; ผู้สูงอายุ; เทศบาลตำบลเทพา

บทนำ

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” (Complete Aged Society) อย่างชัดเจน โดยข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567) ระบุว่า ประเทศไทยได้ดำเนินการสำรวจประชากรสูงอายุเป็นประจำทุก 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 ซึ่งพบว่า สัดส่วนของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 6.8 ในปี พ.ศ. 2537 เป็นร้อยละ 20.0 ในปี พ.ศ. 2567 ทั้งนี้ สถานการณ์ประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะในประเทศไทย ซึ่งเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2564 และมีแนวโน้มก้าว

สู่ “สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด” (Super-Aged Society) ในปี พ.ศ. 2574 เมื่อจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2566)

แนวโน้มดังกล่าวเกิดจากอัตราการเกิดที่ลดลง และการพัฒนาด้านสาธารณสุขที่ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรนี้ ส่งผลให้ “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ” กลายเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักประสบปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ความยากลำบากในการเข้าถึงบริการสุขภาพ การขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ตลอดจนภาวะเปลี่ยนผ่านด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (จุฑามาศ วงจันทร์, สุวรรณ วุฒิธรณ์ และลัดดา เหลืองรัตนมาศ, 2565)

การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความมั่นคงทางรายได้ ความสัมพันธ์ทางสังคม และการได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน และรัฐ (จิตทิพย์ เทียนเพิ่มพูล, ญฐนนท ทวีสิน, ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์, และสุนิตดา เทคนิยม, 2567) โดยเฉพาะ “แรงสนับสนุนทางสังคม” (Social Support) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัว และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เช่น การได้รับความใส่ใจ คำปรึกษา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการช่วยเหลือในรูปแบบสิ่งของหรือบริการต่าง ๆ

ในพื้นที่เทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มในระดับประเทศ หากไม่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างเหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ความเสื่อมถอยของสุขภาพ การพึ่งพาสวัสดิการรัฐ ภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัว การถูกทอดทิ้ง และการขาดคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมในทางลบ

แม้จะมีงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุซึ่งเป็นการสรุปความรู้โดยทั่วไป แต่การศึกษาเชิงลึกในบริบทท้องถิ่นยังไม่มากนัก การวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการเติมเต็มองค์ความรู้ในระดับพื้นที่ โดยมุ่งศึกษาถึงบทบาทของแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ทั้งนี้ ผลการวิจัยจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และเป็นต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ศุภลักษณ์ ช่วยชูหนู, เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาญชนกิจ, และพรรณรัตน์ อารมณ์พิศาล (2564) ได้กล่าวถึงแนวคิดคุณภาพชีวิต ซึ่งพัฒนาโดย The WHOQOL group ในปี ค.ศ.1994 โดยจัดทำเป็นเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (Self-Report Subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้

2) ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึก ภาวภูมิในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิการตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้าน วิทยาศาสตร์ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ บุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าตนมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูก กักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคม สงเคราะห์ การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับ ข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนถึงความพึงพอใจและความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า โดยประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น สุขภาพ ความสามารถในการดูแลตนเอง อีสุภาพในการดำเนินชีวิต ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิต นอกจากนี้ คุณภาพชีวิตยังเชื่อมโยงกับการพัฒนาสังคมและประเทศ เพราะคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรจะช่วยให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคม

แนวคิดด้านแรงสนับสนุนทางสังคม

Schaffer (2004) ได้แบ่งชนิดของพฤติกรรมของแรงสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ 1) แรงสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เช่น การให้ความผูกพัน ใกล้ชิด ความไว้วางใจ ความพอใจ การยอมรับนับถือความห่วงใย การเอาใจใส่ การกระตุ้นเตือน 2) แรงสนับสนุนทางด้านสิ่งของ เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านสิ่งของเงิน

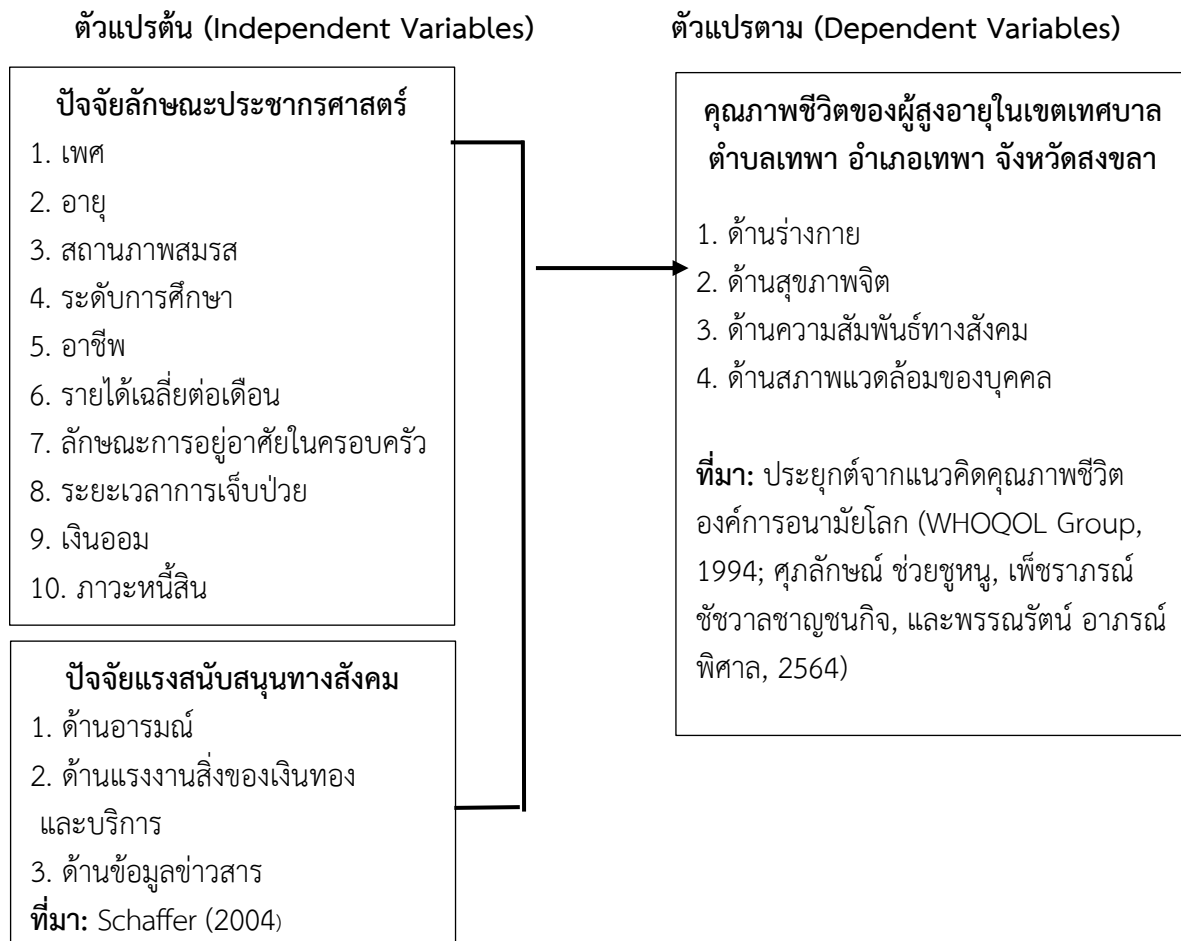
ทอง แรงงาน เวลา เป็นต้น และ 3) แรงสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถนำแก้ไข ปรับปรุงในด้านสุขภาพและอนามัยได้

สรุปได้ว่า แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้สูงอายุต่อการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ การตอบสนองความต้องการ การได้รับกำลังใจและการส่งเสริมดูแลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ 2) การสนับสนุนด้านแรงงานสิ่งของเงินทอง และบริการ และ 3) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร มาใช้ในการวิจัย

แนวคิดด้านความสุขของผู้สูงอายุ

Shimoni (2023) อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่า แนวคิดด้านความสุขของผู้สูงอายุเน้นไปที่ความเรียบง่ายและคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยหยุดชะงัก ต่างจากแนวคิดเดิมที่มองว่าวัยที่มากขึ้นอาจเป็นช่วงเวลาที่มึปัญหาและความทุกข์ยากแนวคิดใหม่นี้เน้นการเสริมสร้างความสุขและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 1) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ผู้สูงอายุยังสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต การที่พวกเขามีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือ ทำกิจกรรมที่เพลิดเพลินอาจช่วยเสริมสร้างความสุขและคุณภาพชีวิตในวัยที่มากขึ้น 2) การรักษาสุขภาพ การดูแลสุขภาพที่ดี และรักษาโรคเรื้อรังสามารถช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและลดความทุกข์ยาก 3) การเคลื่อนไหวและกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกายและมีกิจกรรมทางกายเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังเสริมสร้างความรู้สึกความพึงพอใจในชีวิต 4) ความรู้สึกของการเชื่อมโยง การเชื่อมโยงและความรู้สึกของการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสุขของผู้สูงอายุ 5) การมีเป้าหมายและการรับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาที่มีปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน
2. ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 1,668 คน (เทศบาลตำบลเทพา, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 350 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามหมู่บ้าน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากตัวแทนในหมู่บ้านโดยใช้วิธีการจับฉลาก จนได้ครบตามจำนวนกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

คือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

(1) ข้อมูลปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์

(2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ

และ (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 - 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงก์ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าเท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นทำการปรับปรุงคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี Cronbach's Alpha จากกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ได้ค่าเฉลี่ย 0.985 แสดงถึงความน่าเชื่อถือสูงตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (>0.70)

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตเพื่อแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากถึงนายอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา และผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยประสานงานกำหนดวันเข้าเก็บข้อมูล และดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามแบบออนไลน์ด้วยตนเอง ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของแบบสอบถาม ก่อนนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะประชากรศาสตร์ โดยข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และแรงสนับสนุนทางสังคม และระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ ใช้ t-test เมื่อตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ One-Way ANOVA เมื่อตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป หากผลต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะใช้ Fisher's Least Significant Difference (LSD) ในการทดสอบรายคู่ และการวิเคราะห์ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคม และระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา ในภาพรวม

แรงสนับสนุนทางสังคม (X)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านอารมณ์ (X_1)	3.82	0.75	มาก
2. ด้านแรงงานสิ่งของเงินทองและบริการ (X_2)	3.48	0.70	ปานกลาง
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร (X_3)	3.68	0.61	มาก
รวม	3.66	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพาอำเภอเทพา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$, S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาความเห็นเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านอารมณ์ ($\bar{X}=3.82$) รองลงมา ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}=3.68$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านแรงงานสิ่งของเงินทองและบริการ ($\bar{X}=3.48$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา ในภาพรวม

คุณภาพชีวิต (Y)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.)	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านร่างกาย (Y_1)	3.47	0.84	ปานกลาง
2. ด้านจิตใจ (Y_2)	3.14	0.83	ปานกลาง
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Y_3)	3.94	1.02	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล (Y_4)	3.05	1.07	ปานกลาง
รวม	3.40	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$, S.D.= 0.92) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.94$) รองลงมา ด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$) ด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.05$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ลักษณะการอยู่อาศัยในครอบครัว และระยะเวลาการเจ็บป่วยต่างก็มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลาที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออม และภาวะหนี้สินแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 3 ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคม (X)	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std.Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.40	0.183		2.19	0.03*
1. ด้านอารมณ์ (X_1)	0.18	0.043	0.22	4.21	.001*
2. ด้านแรงงานสิ่งของเงินทองและบริการ (X_2)	0.27	0.041	0.32	6.46	.001*
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร (X_3)	0.17	0.044	0.20	3.78	.001*

R=.569a R² = .324 Adjusted R² =.318 SE = .69834 F = 55.269, p-value = 0.03
Durbin - Watson = 1.844

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีปัจจัยทั้ง 3 ด้านเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ประกอบด้วย ด้านแรงงานสิ่งของเงินทองและบริการ (X_2) ($\beta = 0.27$) ด้านอารมณ์ (X_1) ($\beta = 0.18$) และด้านข้อมูลข่าวสาร (X_3) ($\beta = 0.17$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .569 ซึ่งหมายถึง ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กันร้อยละ 56.9 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .324 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับปัจจัยคุณภาพการบริการ ร้อยละ 32.40 โดยตัวแปรเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วย ด้าน

แรงงานสิ่งของเงินทองและบริการ ด้านอารมณ์ และด้านข้อมูลข่าวสาร ในการพยากรณ์ของตัวแปรทั้งหมดรวมกันมีความแม่นยำที่ร้อยละ 31.8 ($\text{Adj. } R^2 = .318$) โดยส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 68.2 เกิดจากผลของตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมโดยรวมของผู้สูงอายุในพื้นที่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอารมณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านแรงงาน สิ่งของ เงินทอง และบริการ ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุในพื้นที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ทางด้านอารมณ์อย่างดี มีความผูกพันและความใกล้ชิดกับสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะลูกหลาน รวมทั้งยังสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และบริการต่าง ๆ จากหน่วยงานท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเพียงพอ และยังมีการช่วยเหลือในด้านการเงินในระดับหนึ่ง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิชัย ชาแสน (2564) ที่พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภพรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีระดับแรงสนับสนุนทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน

ในส่วนของระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล ซึ่งอาจสะท้อนถึงข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อม เช่น ที่อยู่อาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก หรือความปลอดภัยในพื้นที่ ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอรสุดา ตันตยานนท์ และแดนวิชัย สายรักษา (2566) ที่พบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองมหาสารคามอยู่ในระดับปานกลาง โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 2: เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ลักษณะการอยู่อาศัยในครอบครัว และระยะเวลาการเจ็บป่วย ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยผู้สูงอายุที่มีอาชีพมั่นคง อยู่กับคู่สมรส หรือมีระยะเวลาการเจ็บป่วยยาวนานกว่า 5 ปี มีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้สูงอายุที่มีอาชีพไม่มั่นคงหรืออยู่อาศัยเพียงลำพัง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยวรรณ สีลาดเลา และคณะ (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์บางประการ เช่น เพศ อายุ อาชีพ และสถานภาพในครอบครัว มีผลต่อระดับความเครียดและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การมีเครือข่ายทางสังคมและกลุ่มเพื่อนในชุมชนยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในเชิงบวก อย่างไรก็ตาม สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออม และภาวะหนี้สิน ไม่ส่งผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตในกลุ่มตัวอย่างนี้ ซึ่งอาจเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้อาจได้รับการทดแทนด้วยแรงสนับสนุนทางสังคมรูปแบบอื่น ๆ เช่น การช่วยเหลือจากครอบครัวหรือชุมชน

วัตถุประสงค์ที่ 3: เพื่อศึกษาปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคม 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านแรงงาน สิ่งของ เงินทอง และบริการ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา โดยมีอำนาจการพยากรณ์คุณภาพชีวิตรวมกันร้อยละ 31.8 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการได้รับการดูแลเอาใจใส่ทางด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความอบอุ่น และการยอมรับจากครอบครัว เพื่อน และชุมชน มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสม่ำเสมอเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ การบริการต่าง ๆ รวมถึงการช่วยเหลือในรูปแบบสิ่งของหรือเงินทอง ยิ่งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิชัย ชาแสน (2564) ที่พบว่าด้านข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลสูงที่สุดต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีระบบสนับสนุนทางสังคมที่ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่ช่วยสร้างคุณค่าและศักดิ์ศรีให้กับผู้สูงอายุ และสร้างช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้เหมาะสม เช่น การจัดงานยกย่องผู้สูงอายุต้นแบบดีเด่น ประจำเดือน การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดประสบการณ์และภูมิปัญญาสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความรู้สึกได้รับการยอมรับในสังคม การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครในการแจ้งข่าวผู้สูงอายุ

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และส่งเสริมให้จัดกิจกรรมพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขภาพเงินอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดตั้งหรือสนับสนุนกลุ่มจิตอาสาในการลงพื้นที่ช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน เช่น การช่วยทำงานบ้าน ซ่อมแซมสิ่งของ หรือการจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น การจัดตั้งคลินิกสุขภาพเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อตรวจสุขภาพประจำเดือน และการอบรมให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล เพื่อช่วยลดความเจ็บปวดและเพิ่มความสามารถในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อเจาะลึกในแต่ละมิติของแรงสนับสนุนทางสังคม เช่น ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านการรับข้อมูลข่าวสาร โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับเชิงปริมาณ เพื่อให้เข้าใจถึงกลไกและประสบการณ์จริงของผู้สูงอายุในการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างครบถ้วน และหลากหลายมุมมอง

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตและปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน รวมถึงการวิจัยในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุที่มีโรค

เรื้อรัง ผู้สูงอายุในชุมชนชนบท หรือกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยในสถานดูแล เพื่อหาแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมและตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิรทีปต์ เทียนเพิ่มพูล, ณฐนนท์ ทวีสิน, ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์, และ สุนิตดา เทศนิยม. (2567). การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์*, 6(1), 40–54.
- จุฑามาศ วงจันทร์, สุวรรณ วุฒิธรณฤทธิ, และ ลัดดา เหลืองรัตนมาศ. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผู้สูงอายุในเขตสุขภาพที่ 6. *ราชวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์*, 12(1), 32–49.
- เทศบาลตำบลเทพา. (2567). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2567*. เทศบาลตำบลเทพา.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2566). *รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2566*. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ฤทธิชัย ขาแสน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร. *วารสารวิจัยทางสังคมศาสตร์*, 9(2), 145–162.
- ศุภลักษณ์ ช่วยชูหนู, เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาญชนกิจ, และ พรรณรัตน์ อารณพิศาล. (2564). องค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร. *วารสารสหวิทยาการวิจัย*, 12(2), 45–58.
- สุริยวรรณ สีสาดเลา, ธรรมศักดิ์ สายแก้ว, วรรณวิมล เมฆวิมล กิ่งแก้ว, กล้าณรงค์ วงศ์พิทักษ์, และ ธัญญะ พรหมศร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 1(1), 61–72.
- อรสุดา ตันตยานนท์ และ แดนวิชัย สายรักษา. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค].
- Schaefer, J. K., et al. (2004). Role of the bacterial organomercury lyase (MerB) in controlling methylmercury accumulation in mercury-contaminated natural waters. *Environmental Science & Technology*, 38, 4304–4311.
- Shimoni, S. (2023). Happy and entrepreneurial within the ‘here and now’: The constitution of the neoliberal female ageing subject. *Feminist Media Studies*, 23(1), 344–359.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Harper and Row.